

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 18 października 2016 r.

Adam Bodnar

VII.602.13.2016. JZ

**Pan
Wojciech Hermeliński
Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej**

Z dużą uwagą monitoruję przestrzeganie praw polskich obywateli przebywających poza granicami kraju. Staram się identyfikować problemy i bariery, jakie mogą oni napotykać w życiu społecznym, ale także politycznym. W ramach moich obowiązków, w dniach 30 września - 1 października 2016 r. przebywałem w Londynie, gdzie odbyłem szereg spotkań dotyczących sytuacji Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii, w szczególności w zakresie ich ochrony przed przestępstwami popełnianymi z nienawiści.

W toku rozmów z przedstawicielami Polonii zwrócono moja szczególną uwagę na występowanie potrzeby **wzmocnienia aktywności społecznej i politycznej Polaków na Wyspach, szczególnie w zakresie korzystania z prawa do kandydowania i głosowania w wyborach lokalnych**, które wynika z traktatów europejskich. W mojej opinii jest to bardzo istotne zagadnienie, gdyż zwiększenie poziomu reprezentacji może doprowadzić do lepszej ochrony praw polskich obywateli przebywających w Wielkiej Brytanii. Co ciekawe, opinie takie były podnoszone również przez brytyjskie instytucje, z przedstawicielami których miałem okazję spotkać się w Londynie.

Na kwestie niskiej politycznej aktywności Polaków w Wielkiej Brytanii wskazują od dłuższego już czasu badacze, a także organizacje społeczne. Za przykład przytaczany jest często niewielki udział Polaków w wyborach lokalnych w 2014 roku. Co ważne – relatywnie niewielkie zainteresowanie odnosi się zarówno do korzystania z biernego, jak i z czynnego prawa wyborczego. W analizach wskazuje się szereg czynników bierności,

m.in. „[...] polscy emigranci nie mają skryształizowanych poglądów politycznych. **Ich wiedza na temat systemu politycznego i partyjnego Wielkiej Brytanii jest zbyt mała.** Nie znają programów brytyjskich partii politycznych” (M. Radomska, *Polacy na Wyspach <nie> głosują*, „Biuletyn Migracyjny” nr 49, s. 2).

Ciekawych danych dostarcza również badanie sondażowe przeprowadzone na grupie 1561 respondentów – Polaków przebywających w Wielkiej Brytanii przez *Polish Psychologists' Association*, opisane w raporcie: Ł. Ereciński, K. Stefanicka, K. Schöll-Mazurek, *Polska Społeczność w Wielkiej Brytanii*, 2014. Jak zauważają autorzy raportu: „Ze względu na liczebność polskich migrantów w Wielkiej Brytanii, z dużą dozą pewności można założyć, że ich głos odgrywa potencjalnie znaczącą rolę w wyborach samorządowych. Interesowało nas więc, jak wielu respondentów bierze udział w wyborach do samorządów lokalnych. Połowa naszych badanych odpowiedziała, że nigdy nie głosuje a jedna piąta, że głosuje rzadko. Tylko 16% wszystkich respondentów zawsze uczęszcza do urn, by oddać swój głos”.

Problematyka udziału w wyborach lokalnych w Wielkiej Brytanii to kwestia złożona i wieloaspektowa. Niewątpliwie jednak dobrze zaprojektowane akcje promocyjne, a przede wszystkim informacyjne, podejmowane przez brytyjskie instytucje względem polskich obywateli, w poważnym stopniu mogłyby przyczynić się do zwiększenia zainteresowania wyborami oraz korzystania z biernego i czynnego prawa wyborczego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia współpracy, we wskazanym wyżej zakresie, z brytyjskimi instytucjami wyborczymi (w szczególności *The Electoral Commission*) w celu zainicjowania działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących zasad prawa wyborczego, które byłyby skierowane do polskich obywateli w Wielkiej Brytanii.

Podpis na oryginale